

SVEČANO PUŠTANJE U RAD GPS-UREĐAJA GEODETSKOG FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

U četvrtak 23. 05. 1991. godine održana je na Geodetskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu mala svečanost povodom puštanja u rad nabavljenih GPS-uređaja. Ovi se instrumenti koriste primljenim radiosignalima s umjetnih Zemljinih satelita (koji čine takozvani globalni pozicijski sustav /GPS/, a služe za određivanje vrlo točnog položaja točaka na Zemlji, u zraku i na moru). Proizvela ih je firma Ashtech iz Sjedinjenih Američkih Država.

Na toj svečanosti prisustvovao je velik broj kolegica i kolega, ali posebno se mora istaći prisutnost:

- ministra za znanost, tehnologiju i informatiku R Hrvatske prof. dr. Osmana Muftića,
- ministra za vodoprivredu R Hrvatske dipl. inž. Branka Bergmana,
- rektora Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. Marijana Šunjića,
- predsjednika Skupštine Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. Jure Radića,
- savjetnika u uredu predsjednika Republike dr. Franje Tuđmana prof. Ivana Baučića,
- pomoćnika ministra prometa i veza R Hrvatske dipl. inž. Antuna Šmita,
- direktora ureda za katastar i geodetske poslove R. Hrvatske dipl. inž. Branimira Gojčete
- dekana većine tehničkih fakulteta,
- direktora geodetskih zavoda i katastara,
- kolega iz Ljubljane, Sarajeva i iz raznih mjesta iz Hrvatske.

Na početku je dekan Geodetskog fakulteta prof. dr. Miljenko Solarić pozdravio sve prisutne, a posebno ugledne goste. Pri tome je naglasio da je to prvi put u povijesti Geodetskog fakulteta da je jedan ministar posjetio Fakultet, i to sada odjedanput čak dva. U povijesti Geodetskog fakulteta također je to prvi službeni posjet rektora i predsjednika Skupštine Sveučilišta u Zagrebu i pored toga što su iz naših redova bila dva rektora. Poslije je u kratkim crtama opisao rad Geodetskog fakulteta.

Geodetsko visokoškolsko obrazovanje počelo je 1919. god. u okviru Visoke tehničke škole u Geodetskom odjelu, koji je 1962. godine prerastao u Geodetski fakultet.

Geodetski fakultet danas upisuje 100 studenata na prvu godinu studija visoke stručne spreme i 50 studenata na prvu godinu više stručne spreme. Ukupno na Fakultetu ima oko 550 studenata.

Na Fakultetu radi 8 redovnih profesora, 2 izvanredna profesora, 3 docenta, a ukupno na Fakultetu ima oko 100 zaposlenih.

Na Fakultetu su sljedeće znanstveno-nastavne organizacijske jedinice:

- Geodetski zavod,
- Zavod za inženjersku geodeziju,
- Zavod za višu geodeziju,
- Zavod za fotogrametriju,
- Zavod za kartografiju,
- Opservatorij Hvar.

Znanstveni rad je dobro organiziran, a postoji i jedna organizacijska jedinica kojoj je to primarni zadatak. To je Opservatorij Hvar, gdje se izvode astrofizička opažanja, a nažalost zbog ograničene međunarodne suradnje, u vrlo malom opsegu opažanja iz satelitske geodezije, geodetske astronomije i Zemljinih plimnih valova.

Geodetski fakultet je 1986. godine primio plaketu prethodnika Ministarstva znanosti Republike Hrvatske za doprinos znanstveno-istraživačkoj djelatnosti u našoj Republici, čime se može pohvaliti malen broj čak i velikih fakulteta.

Razvoj elektronike i posebno kompjutorske tehnike izazvao je pravu revoluciju u geodeziji. Čak se, zahvaljujući elektronici, mogu i Zemljini umjetni sateliti iskorištavati za određivanje koordinata položaja točaka na Zemlji na komercijalno opravdan način. Geodetski podaci postaju temelj svih baza podataka, kako statističkih, tako i u okviru geografsko-zemljišoinformacijskog sustava. O geodeziji se govori kao o novoj profesiji, čvrsto povezanoj s kompjutorskom tehnologijom i informatičkim znanostima. Ta opredjeljenja držat ćemo i u okviru naših permanentnih reformi nastavnih planova i programa.

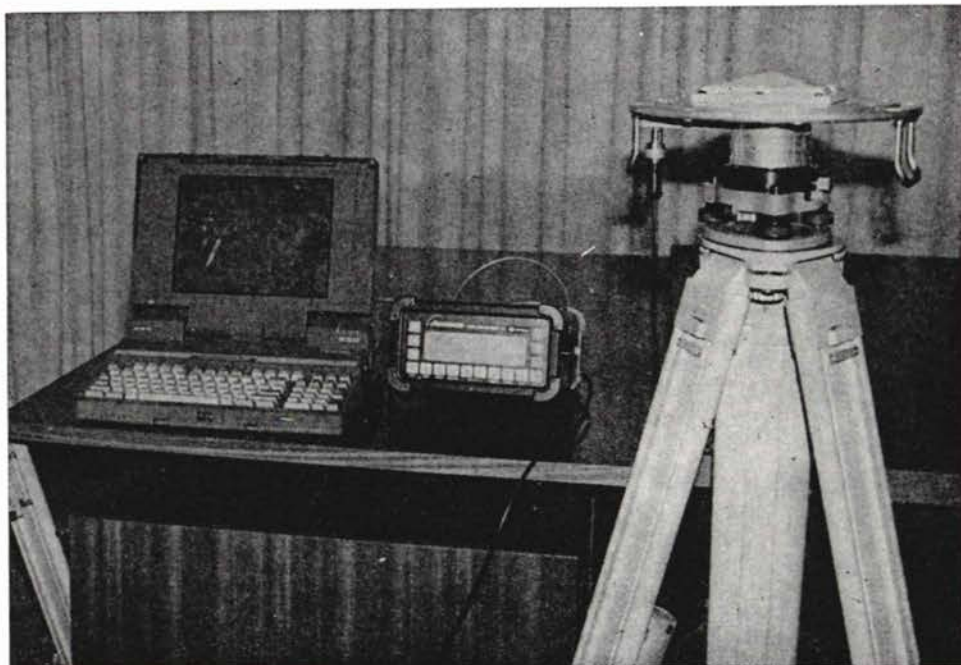
Na Geodetskom fakultetu započeta su satelitska opažanja već 1971. godine na Opservatoriju Hvar, pod vodstvom pokojnog prof. Nikole Čubranića, s posuđenom kamerom, koja je bila poboljšana našim dodacima po ideji prof. dr. Nikole Solarića. Međutim, nismo dobili dozvolu za međunarodnu suradnju.

Konačno smo dozvolu za međunarodnu suradnju dobili u okviru projekta IGDOC 1982. godine i WEDOC 2 1983. godine za uključivanje u međunarodne projekte doplerovskih mjerenja za uključivanje u međunarodne projekte doplerovskih mjerenja satelitske geodezije. Ta opažanja izvedena su s uređajima posuđenima iz inozemstva. Velik trud u organizaciji toga uložili su prof. Krešimir Čolić i prof. Miljenko Solarić.

Dalje dozvole za sudjelovanje u međunarodnim projektima nismo dobili.

Sada smo dobili uz veliko razumijevanje gospodina ministra prof. dr. Osmana Muftića i Ministarstva znanosti R Hrvatske veliku financijsku podršku za kupnju GPS-uređaja, koji se koriste signalima s umjetnih Zemljinih satelita.

Kad se govori o geodeziji, često se misli na onaj austrougarski katastar. Međutim, danas je geodezija doživjela nov prepord, te bez geodezije i modernog katastra — geografskih informatičkih sustava nema moderne uprave. U tom pravcu naš fakultet može pomoći i privredi Republike Hrvatske.

Sl. 1 GPS-prijemnik (u sredini), antena GPS-prijemnika (desno) i PC-računalo

Nadamo se da ćemo u tom smislu uskoro potpisati ugovor i s Upravom za katastar i geodetske poslove R. Hrvatske.

Poslije toga su uglednim gostima uručeni pokloni uramljene reprodukcije karata Zagrebačke nadbiskupije iz 1825. godine, koje su izradili suradnici Zavoda za kartografiju Geodetskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu pod vodstvom prof. dr. Paška Lovrića.

Zatim je prof. dr. Asim Bilajbegović u kratkim crtama u svega 30 minuta opisao princip rada GPS-uređaja, tako da su i ugledni gosti, i pored toga što su drugih struka, mogli razumjeti kako oni rade i kakva je to vrhunska tehnologija mjerenja.

Nakon toga je prof. dr. Osman Muftić, ministar za znanost, tehnologiju i informatiku R. Hrvatske, pustio u rad GPS-uređaje, čije su antene bile postavljene na krov zgrade naša tri fakulteta (AGG fakulteta) u Kačićevoj 26. Svi prisutni mogli su u dvorani vidjeti displej na instrumentu, povećan na TV-ekranu.

Naime, Fakultet je nabavio videoopremu i TV-kameru, pa je prezentacija bila na tako visokoj suvremenoj tehničkoj razini.

Na kraju je dekan kao domaćin zahvalio svima prisutnima što su uveličali našu malu svečanost i ponovo naglasio da će pomoću takvih suvremenih uređaja — instrumenata Geodetski fakultet moći pomoći našoj zemlji u uspostavljanju jedinstvenog geografskog i zemljišnog informacijskog sustava i omogućiti podizanje državne uprave na suvremenu evropsku razinu.

Miljenko Solarić, Asim Bilajbegović

6. MEĐUNARODNI FIG-SIMPOZIJ O DEFORMACIJSKIM MJERENJIMA HANNOVER, 24.—28. 2. 1992.

Geodetski institut Sveučilišta u Hannoveru organizira od 24. do 28. veljače 1992. 6. međunarodni simpozij o deformacijskim mjerenjima. Na simpoziju će se obrađivati ove teme:

- planiranje i izvođenje deformacijskih mjerenja terestričkim, geotehničkim, fotogrametrijskim i satelitskogeodetskim metodama;
 - automatsko, kontinuirano i telemetrijsko prikupljanje podataka, razvoj instrumenata;
 - obrada deformacijskih mjerenja novim metodama, KALMANOVI filteri, konačni elementi, mehanika kontinuuma;
 - deterministički i empirijski deformacijski modeli, primjena ekspertnih sistema i umjetne inteligencije, informacijski sistemi.
- Poseban naglasak stavlja se na ova dva tematska područja:
- inženjerskogeološki problemi, klizišta, tektonska pomicanja, mehanika tla i stijena, specijalne tehnike u rudarstvu,
 - strojogradnja, kontrola industrijske proizvodnje.

Simpozij ima za cilj da potakne na razmjenu iskustava i bolju suradnju geologe, geofizičare, građevinare, strojare, rudare i geodete. Očekuje se preko 50 referata iz navedenih područja.

Sve dodatne informacije o simpoziju mogu se dobiti od: Geodätisches Institut, Universität Hannover, Dipl.-Ing. Rainer Heer, Nienburger Str. 1, D-3000 Hannover 1.

Nedjeljko Frančula